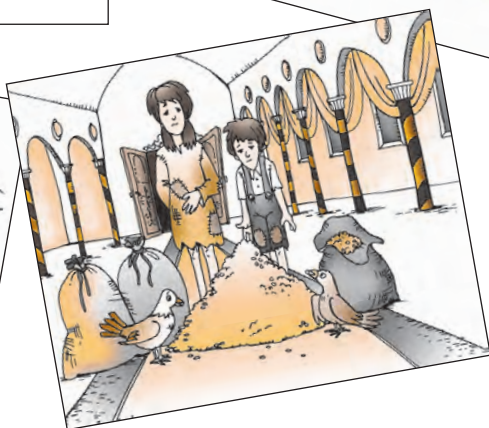
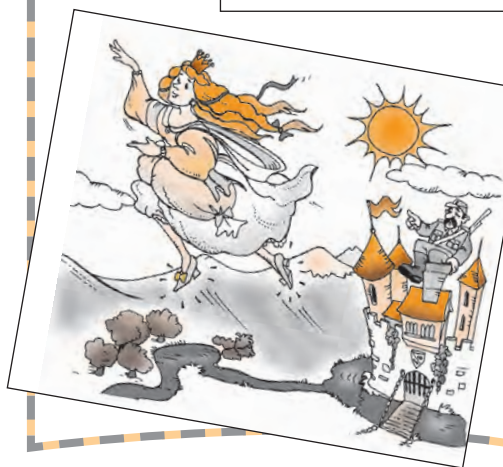

IZ NARODNE BAŠTINE

Bajke, pjesme naših pradjedova
blago jesu od drevnoga toka,
zavređuju od naših sinova
skrb i brigu ko zjenica oka.

Grgo Svrakić

Mala vila

Bili kralj i kraljica pa imali jedinca sina. Kad je kraljević već narastao, proslavili su njegovo šišano kumstvo i na čast pozvali najuglednije ljude iz svoga kraljevstva. Bijeli dvori zasjali su od zlata, srebra i dragoga kamenja i od tisuću svijeća. Kad su uvečer u vrtu povelili kolo, uhvatile se djevojke sve jedna ljepša od druge, a sve gledale u kraljevića milo i drago, da ga pojedu očima.

U ponoć se gosti razišli, a kraljević ode u gaj od starih lipa, jer je bila mjesečina kao dan, a njemu se nije spavalo. Kroz granje se uvlačila mjesečina i padala po zemlji u čudesnim šarama. Lipe su mirisale kao tamjan iz crkve. Kraljević je polagano šetao, zamišljen, po mekanoj travici. Kad je izašao na proplanak, najednom ugleda pred sobom usred mjesečine na travi malu vilu odjevenu u krasne haljine od finoga platna. Kosa joj je bila duga i spuštена niz pleća, a na glavi joj je blistala zlatna kruna ukrašena dragim kamenjem.

Ali je bila posve, posve mala. Kao lučica! Kraljević u čudu zastane i zagleda se u nju, a ona progovori:

– Moj lijepi kraljeviću! I ja sam bila pozvana na tvoje kumovanja, ali nisam smjela doći u kolo jer sam tako malena; nego ti se ovdje klanjam, na ovoj sjajnoj mjesečini, koja je meni sunčev sjaj.

Kraljeviću se mala vila dopadne. Nije se nimalo uplašio, nego joj pristupi i uze je za ručicu. Ali mu se ona ote i nestade. Ostala mu u ruci samo njezina rukavica, tako mala da ju je jedva navukao na svoj najmanji prst. Tužan se vrati u dvore i nikome ne reče ni riječi s kim je bio. Ali, drugu noć opet dođe u vrt. Hodio je po bijeloj mjesečini i tražio malu vilu. Ali, nje nigdje nije bilo. Od žalosti izvadi iz njedara malu rukavicu i poljubi je. U taj mah stvori se pred njim vila. Kraljević se toliko obradovao da se ne može iskazati koliko. Sve mu je srce u grudima skakalo od miline. Dugo su šetali po mjesečini i čavrljali. Kraljević se začudi kad opazi da mala vila stalno raste dok s njim govori. Kad su se rastali, bila je dvaput veća nego sinoć. Kad joj je vratio rukavicu, nije ju mogla više navući.

– Uzmi je, pa je dobro čuvaj – reče mala vila i nestade.

– Nosit ću je na srcu – reče kraljević.

Svaku noć su se odsada sastajali njih dvoje u vrtu. Dok je sunce sijalo, kraljević je patio. Cio dan je bio tužan, jedva je čekao da izađe mjesec i samo je na nju mislio i pitao se hoće li noćas doći.

Kraljević je sve više volio malu vilu, a ona je svaku noć rasla i bila sve veća i veća. Kad je prošlo devet noći, bio je pun mjesec, a vila je narasla – velika kao kraljević. Veselo ga dočeka i reče:

– Dokle god bude mjesečine, ja ću ti dolaziti.

– A ne, draga moja! Ja ne mogu živjeti bez tebe. Ti moraš biti sasvim moja. Ja ću te učiniti kraljicom.

– Dragi moj – reče vila – hoću biti tvoja, ali samo tada ako ćeš me uvijek i samo mene jedinu voljeti.

– Uvijek, uvijek! – povikao je kraljević bez razmišljanja. – Samo tebe, drugu nikad ni pogledat neću.

– Dobro! Ali pamti što kažem: bit ću tvoja samo dotle dok budeš držao riječ.

Poslije tri dana proslavili su svadbu dvoje mladih. Ljepoti vilinoj se divio sav svijet. Sretno su živjeli sedam godina i onda umre stari kralj.

Na pogreb su došli mnogi. Čuvale su mrtvacu najljepše gos-
pođe iz čitave zemlje. Bila je ovdje i jedna djevojka crvene kose, a
crna oka. Ta se nije Bogu molila, niti je mrtvoga kralja gledala, nego
je samo očima pratila mladoga kraljevića. Vidio je i on da ga lijepa
gospođa gleda i bilo mu je drago. Kad je velika pogrebna povorka
krenula na groblje, pogledao je kraljević tri puta u tu ljepoticu,
vodeći za ruku svoju ženu. Najednom mu se žena spotakne na
svoju suknju i malo što ne padne. – Ju! Gle, suknja mi je preduga!
– uzvikne.

Kraljević nije ni opazio da se ona smanjila. Kad su pokopali
staroga kralja, pođe ona ljepotica crvene kose odmah uz kraljevića
putem kući, a on je ispod oka stalno u nju pogledavao. Tako nije
vidio da mu je žena sve manja. Kad su stigli kući – nestala je
sasvim.

Sada kraljević uzme za ženu gospođu crvene kose, a crnih
očiju. Ali s njome nije ni tri dana sretno živio. Tražila je da joj kupi
postelju od samog dragog kamenja, željela je sad ovo, sad ono, a
sve same stvari kakvih i nema na svijetu. Kad joj on nije mogao
ispuniti želje, ona je plakala, svađala se s njim, grdila ga. Kad mu
je već dozlogrdilo, on je otjera.

Sad je tek vidio što je učinio. Uzdisao je i jadikovao za malom
vilom. Ponovno je odlazio pod stare lipe svake noći da sretno svoju
lijepu i dobru vilu. Zvao je zvao, čekao i čekao, i već postao starac.
Ali se ona nikada više nije vratila.

ugledan, ugledna – cijenjen, istaknut,
koji uživa ugled

povesti, povedem – (ovdje) zaplesati

čaroban, čarobna – divan, prekrasan

gaj – šumica, šumarak

tamjan – mirisna smola istoga drveta
koja se pali u crkvenim obredima

proplanak – manja čistina u šumi

pleća – gornji dio leđa između vrata i
ruku

čavrljati – ugodno razgovarati

pogreb – sahrana, ukop, polaganje
tijela pokojnika u grob

posve – sasvim

oteti se, otmem se – osloboditi se

mah – tren, trenutak

mrtvac – mrtvo tijelo čovjeka

povorka – kretanje više ljudi jedan za
drugim

spotaknuti se, spotaknem se – zapeti
nogom o što i izgubiti ravnotežu

dozlogrditi – postati nepodnošljivo

Razgovor o bajci

U ovoj bajci je prikazana ljubav, vjernost i nevjera kralja prema svojoj ženi vili.

Što je obećao kralj vili?

Kada i kako je kralj prekršio svoje obećanje?

Kako je kralj kažnjen zbog nevjere?

Pronađi u bajci one dijelove koji daju odgovor na pitanja.

Ispričaj sadržaj ove bajke.

Kraljeva kći vještica

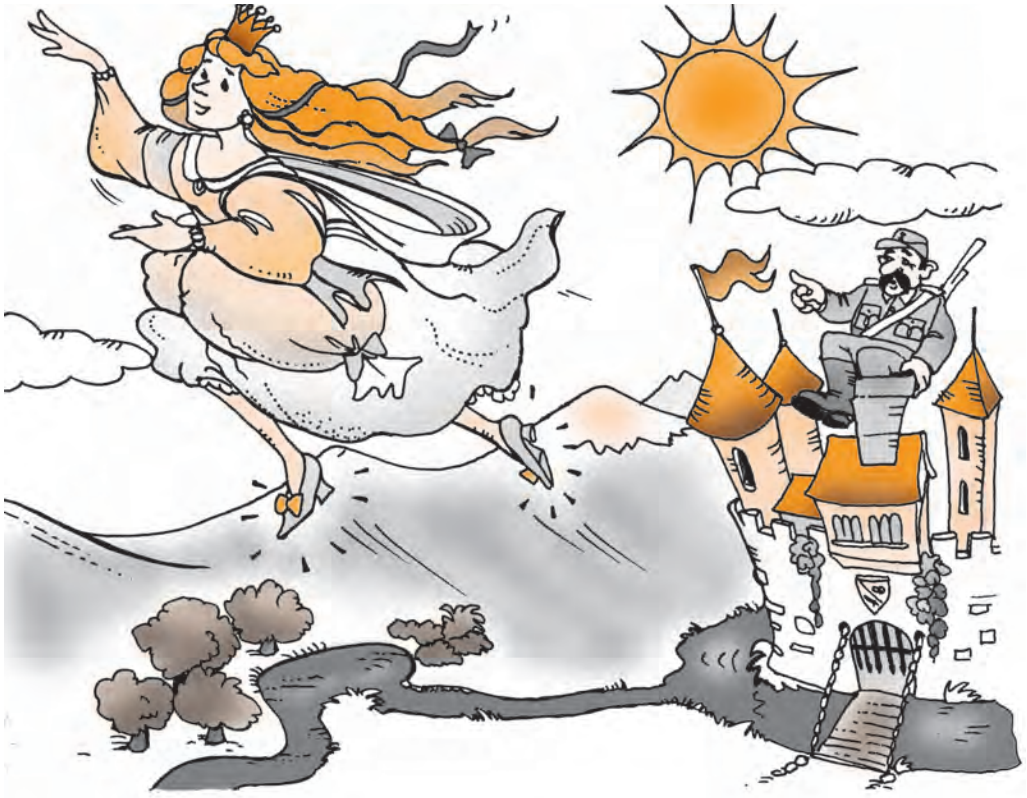
Neki kralj imao je kćer jedinicu. Ona bi svaki dan nove cipele dobivala. Kralj se već ljutio kako da ona svaki dan jedne cipele razdere. Jednom odluči da će to pokušati saznati, pa razglasi po svemu kraljevstvu da će onomu koji mu to dokaže dati pol svoga kraljevstva i nju za ženu.

Svakakvi momci, carevi i kraljevi, kušali su sreću, ali nisu ništa doznali. Jednom dođe na dvor nekakav isluženi stari vojnik pa se javi da će on doznati. Oko pol dvanaest dođe kraljeva kći polako u kuhinju da vidi spava li vojnik. Vojnik se učini da spava, pa hrče. Djevojka, da se još više uvjeri, uzme svijeću pa mu brkove opali, ali se on i ne pomakne, već spava. Sad trgne ona iz njedara kamen, namaže na cipelama potplate pa baci kamen, a ona sama vrlo brzo kroz dimnjak.

Kad je vojnik to vidio, namaže i on cipele, pa bježi i on kroz dimnjak, i dođe na lijepu ravnicu: djevojka u bijeg, a on za njom. Kad su se tako dugo vijali, djevojka najedanput nestane, a on ne krene ni lijevo ni desno, već samo naprijed. Idući dugo, dođe u šumu u kojoj su grane i lišće od bakra, pa uzme jednu malu grančicu i metne u torbu; a onda dođe u šumu koja je bila srebrna, pa opet uzme jednu grančicu, i tako u šumu od zlata, i tu uzme jednu grančicu. Najedanput dođe na jednu ravnicu koja je bila od samoga mramora, pa vidi gdje se dva vruga svađaju, a on ih zapita:

– Što se svađate?

A oni mu odgovore:

– Evo vidiš, imamo jedne cipele, pa kad ih obuješ, možeš na jedan korak sedam milja prevaliti; pa onda imamo evo ovaj šešir, pa s njim možeš po zraku letjeti; a ovu kabanicu kad obučeš, nitko te ne vidi; a kad se još ovom kabanicom ošineš, možeš kamo pomisliš. Pa vidiš, mi bismo se rado podijelili, ali ne znamo kako.

– E, to je najlakše, ja ću vas već pomiriti, al' najprije da vidim je li to vrijedno.

On obuče sve pa se brzo ošine i pomisli da bude gdje je kraljeva kći. Kako se ošinuo, tako se našao u jednom lijepom dvoru gdje same vile plešu, pa među njima opazi i kraljevu kćer, a na ruci joj dijete. Vojnik dođe i uđe u kabanici pod stol, a nije ga nitko vidio. Najednom spusti djevojka dijete na zemlju pa ode plesati. Dijete dođe baš do stola pa se počne igrati zlatnom jabukom koju mu je kraljeva kći dala. Kako se igralo, ispadne mu jabuka iz ruke, a vojnik s njom u torbu. Dijete počne jabuku tražiti, ali jabuke nema. Svi dođu tražiti, al' jabuke nema pa nema.

Kada udari pol jedan, a oni svaki k sebi. Kraljeva kći odmah krene kući, a vojnik za njom. Kad je bio već blizu grada, ošine se pa pomisli da bude u kuhinji i da spava. I to se dogodi. Poslije njega dođe kraljeva kći kroz dimnjak u kuhinju i kad opazi da vojnik spava, otiđe polako u svoju sobu.

Ujutro dođe vojnik kralju i rekne da je saznao kako djevojka cipele razdere, te mu sve ispriča kako se to dogodilo.

Kralj pozove odmah kćer pa joj reče da ju je vidio ovaj vojnik kako je među vješticama plesala. No ona rekne nek on to dokaže. Vojnik uzme svoju torbu i izvadi najprije bakrenu grančicu, onda srebrnu, a naposljetku izvadi jabuku kojom se dijete igralo pa je metne na stol. Djevojka sad sve prizna. Kralj je dade tomu vojniku za ženu i s njom pola svoga kraljevstva. Vojnik kad se oženio, sveže ženu za stup pa ju je tukao tako dugo dok nije iz nje vatra letjela. Kad je vidio da u njoj vatre više nema, odvezao ju je i rekao joj:

– Sad nisi više vještica – pa su se zagrlili i sretno skupa živjeli.

(po)kušati – probati

razglasiti – raširiti glas, učiniti da se što pročuje

njedra – dio odjeće koji prekriva prsa

potplat – donji dio obuće, đon

ošinuti, ošinem – udariti

obuti, obujem – navući na nogu obući, cipele

dokazati – činjenicama utvrditi istinitost

naposljetku – najposlije, na kraju, konačno

priznati – prihvatiti istinu; preuzeti krivnju

skupa – zajedno

Razgovor o bajci

Iz bajke doznajemo kako je vojnik nadmudrio kraljevu kćer, i zadio pola kraljevstva i kraljevu kćer za ženu.

Zašto je kraljeva kći svaki dan razderala jedne cipele?

Kako je vojnik nadmudrio kraljevu kćer?

Kako je vojnik pronašao kraljevu kćer?

Što je vidio vojnik u lijepom dvoru?

Kako je vojnik dokazao kralju ono što je vidio?

Zašto je sretan završetak bajke?

Pomoću pitanja ispričavijedaj sadržaj bajke!

Jež kraljev zet

Tako bili čovjek i žena. Dugo su živjeli skupa, ali nisu imali djeteta. Svaki dan je žena plakala:

– Samo da dijete imam, pa makar i jež bilo!

Tako se i dogodilo. Rodila je ježića. I opet je plakala. Sad joj to žao. Ali, što će, hranili ga oni kao najmilijega. I naraste ježić, pa kaže roditeljima:

– Ne plačite, nego kupite svinje, tjerat ću ih u šumu. Barem ću vam biti na pomoć!

Bilo je kako je rekao. Kupili mu oni tri prasice, pa ih on potjera u šumu. Nakon dugo vremena vratio se s cijelim krdom. Viče s vratâ:

– Otvori, evo vama blaga!

Roditeljima drago videći sina s tim silnim svinjama. Malo on bio doma u toplu, pa opet pognao prasice u šumu.

Zazimilo iznenada. Stisne studen. Pala magla. I u šumi zaluta neki kralj. Šiba konja uzalud, kola se vrte u krugu. Najednom se konji propnu. Mali jež bio je na putu. Viče kralju:

– Pazi da me ne pogaziš!

Kralj stao:

– A tko si?

Ježić proviri iz lišća:

– Ja! Jež!

– Tko si, da si – kaže kralj – izvedi me na put, poginut ću, pojest će me zvijeri!

– Hoću ako ćeš mi dati kćer za ženu!

Kralj bi sve obećao da spasi svoj život. I jež bodljom pusti krv iz kraljeva prsta, umoče pero u kaplju i potpišu: kralj će svoju kćer dati ježu za ženu.

Sutradan prođe šumom drugi kralj, u magli isto zaluta, i on obeća kćer udati za ježa. Prekosutra zaluta i treći kralj, isto tako svoju kćer ježu obeća.

I jež potjera krdo pa ode kući pjevajući. Kaže doma:

– Majko, ženit ću se uskoro!

– Pa tko će se za tebe udati kad si jež – plače mati.

– Birati mogu, majko, od tri kraljevske kćeri, koju ja hoću!

Roditelji ne vjeruju. A ježić osedla pijetla. Govori roditeljima:

– Kraljevski zet ne ide pješice! – pa uzjaha pijetla te odleti k trima kraljevstvima.

A kraljevi su se bojali da im u prosce ne dođe onaj mali jež. I od onoga dana postavili straže na dvorima. Rekli strogo:

– Vidite li ježa, ubijte ga, ne puštajte ga unutra!

Ali konj-pijetao ima velika krila, pa on preleti straže, i prvoj kraljevni doleti na prozor. Kraljevna odmah zaplače, srce će joj puknuti od žalosti. Kaže ježu:

– Slušaj, pa kako bih se ja, kraljevna, udala za ježa?

Jež se rasrdi i na pijetlu odleti drugoj kraljevni. Preleti stražare. Doletio na prozor, a kraljevna se rasplače. Rasrdi se jež pa bježi i odavde. Odleti na pijetlu u treće kraljevstvo.

Kod toga kralja nije bila straža. I kad ga opaze na pijetlu, već trube svečano najavljuju:

– Evo nam jež! Uzet će kraljevu kćer! Bit će svatova!

Kraljevna je radosna:

– Udat ću se za ježa. Spasio je mojega oca, a meni je očev život miliji od svega.

Jež će njoj:

– Ne boj se! Imam tvrde bodlje, ali i meko srce. Ne boj se!

Uze jež kraljevu kćer. U svatove došla su i ona dva kralja sa svojim kćerima. Smijale se one kraljevni. Uozbiljile su se samo kad se mladenci digli od stola. Jež uze nož. Povede i kraljevnu. Vodi je za ruku u svoju sobu. Reknu one za stolom:

– Nemoj s njim ići nasamo! Jež ima nož!

– Svoga se muža ne bojim – odgovori kraljevna.

Ušli oni u sobu. Jež kaže ženi:

– Uzmi nož! Rasijeci mi kožu pod vratom!

– Mužu! Kako bih ja zaklala svoga muža!

Ali će jež:

– Kad sam ja tvoj muž, moju riječ poštuj!

Što će? Ona mu kožu rasjekla. Kako ju je razrezala, iz kože iskoči lijep momak. Nikad ljepšeg nije bilo na svijetu. I mladić se s nevjestom vrati za stol. Sjednu među svatove.

Kraljevine one od žalosti pod stol padnu, žalile su što one nisu uzele ježa. Nitko se o njima nije brinuo, neka leže, jer je sad bilo silne radosti i veselja.

Tamo sam bila, jela i pila, tamo sam ovo spjevala:

*Pjevat ću vam što istina nije:
guska vodu iz rešeta pije,
a pilići prasiće sisaju,
gorom trče dva pečena zeca,
a za njima dva hrta odrta.*

krdo – veći broj krupnijih životinja

blago – stoka; velika vrijednost

zazimiti – nastati zima

vrtjeti se, vrtim se – okretati se

studen – hladnoća

propeti se, propnem se – stati na stražnje noge

poginuti, poginem – izgubiti život, biti ubijen

proviriti – izviriti, pogledati kroz otvor

zvijer – divlja grabežljiva životinja

uzjahati, uzjašem – sjesti na životinju

prosac, prosca – onaj koji prosi djevojku

zaklati, zakoljem – presjeći grkljan; ubiti

spjevati – napisati pjesmu

Razgovor o bajci

Isripovijedaj bajku na temelju donje skice:
Pretvori ove rečenice u upitne i odgovori na njih.
Opiši čudesa ove bajke.

1. Ženina želja.
2. Žena rodi ježića.
3. Jež pomaže roditeljima.
4. Susret ježa i kraljeva.
5. Ježeva ženidba.
6. Dobru kraljevnu stiže zaslužena sreća.

Vilinska svirala

Djedu i baki umrli sin i snaha. Ostalo dvoje nejači. Djeca premlada, a oni prestari. Patili i gladovali. Djeca plaču i kruha ištu. Kaže im jedna baka:

– Nema, mali moji, ništa nema.

A djeca ne razumiju da nema, pa opet samo plaču. Nešto bi jela. Reče im napokon stari djedo:

– Djeco, bolje vi idite u kraljevsku službu. Što ćete gladovati doma.

Djeca se uhvate za ruke i hajde kralju. Dugo su išla i tako na dvore njegove došla. Kralj pita djecu:

– Zašto k meni, djeco moja? Maleni ste još, mršavi, što vi znate raditi? Najbolje je vama da se vratite odakle ste došli. Lijepo doma!

Djeca nastave moliti kralja:

– Sve znamo – reče starije dijete. – Svaki posao!

– Dobro, ostanite na dvorima, ali, ako ne uradite ono što zapovjedim, bacit ću vas u tamnicu. Pazite se, ne šalim se! Ja sam kralj!

Dječica se sad poplašila. Kajuje se već, ali nema uzmaka. Starije veli mlađemu:

– Hajdemo mi k onome potoku. Barem ćemo se lijepo vode napiti i odmoriti se od puta. Pa što poslije Bog dâ.

Pošli onamo da piju. Kad su se napili vode, odnekud čuju glas. Netko plače. Gledaju ovamo, gledaju onamo. Nikoga nema. Kad su došli bliže, a u trnju nekakva žena. Kosa joj se zaplela u trnju. Duga je bila i sad se zaplela, i više ne može nikamo. Djeca priskoče odmah i ispletu joj kosu, lijepu i žućkastu. Drago sad toj ženi:

– Djeco, hvala vam! Vidim da ste siromašni, zato vam evo moja svirala, pa samo puhnite u nju kad vam nešto treba. Dobro?

– Je li to bila vila?! – pitaju se djeca.

Ujutro djeca ušla u kraljevu kuću, sva u strahu, a kaže njima kralj strogim glasom:

– Ako do podne uradite to što vam ja zapovjedim, dobit ćete zlatnika koliko možete odnijeti, ako ne, znate već što vas čeka!

Kralj porasipa po dvorani hrpu žita. Kaže im neka to sad pokupe. I to samo svojim prstićima. Tako su oni maleni, zrna su još sitnija, a hrpa je jako velika. Manji se sjeti:

– Hajde, iskušajmo onu vilinsku sviralu!

Djeca ostala sama s rasutom hrpom. Puhнула u sviralu. Sletjela dva bijela goluba. Brzo pokljucala sva zrna. Lijepo ih i u vreću sasula.

Kad je bilo podne, evo ti kralja. A zrnje sve u vrećama. Ah, kralj lako ne da svoje zlatnike. Iskušat će on malene još jednom:

– Ehej, čekajte, djeco! Evo vama i druge zadaće, a dotle nema ništa od zlatnika. Vidite onu veliku vodu? Ako ne načinite do večer preko nje most, zatvorit ću vas u tamnicu. Hoću, ne zvao se kraljem!

Kralj ode, a djeca mirna. Znaју da će im pomoći vilinska svirala. Lijepo se najeli i pošli na vodu. Kad nikoga nije bilo blizu, puhнули u vilinsku sviralu. I opet dolete dva bijela goluba, i oni im lijepo kažu što im treba. Svanulo, a divan most premošćuje veliku vodu.

Drago kralju vidjeti tu ljepotu. Misli, kako je dobro u službi imati takve čudotvorce koji u jednu noć sagrade most.

– Dobro, dobit ćete zlatnike i ostati na dvorima!

– Nećemo – uglas će djeca. – Dajte nam vi naše zlatnike, pa ćemo mi doma, baki i djedu. Stari su, i njima je teško bez nas. I gladuju.

– Ma, vidi ti njih – ljut je kralj. – Gle, odbili bi služiti čestitoga kralja!

– Kralju, baš zato što si čestit, pustit ćeš nas doma – lukavo će mlade dijete, a starije doda: – Kako smo znali pokupiti hrpu i sagraditi most, znat ćemo i kako ćemo se osloboditi odavde, hm!

Vidi kralj da je bolje s ovakvom djecom ne imati posla. Dade im zlatnika koliko su mogli ponijeti u rukama, pa oni krenu doma. Razvesele djeda i baku svojim povratkom. Vilinskom sviralom pozvali su opet dva bijela goluba, i zamolili ih da najprije njihovu djedu i baki prostru stol pun jela.

nejač – djeca koja se još ne mogu brinuti o sebi

kajati se, kajem se – žaliti zbog nečega

uzmak – povlačenje, povratak

zaplesti se, zapletem se – upetljati se

nikamo – ni na koje mjesto

iskušati – isprobati

pokljucati – kljunom pokupiti

premostiti – sagraditi most preko nečega

čudotvorac, čudotvorca – onaj tko čini čuda

čestit – pošten

rasut – porasipan

sasuti, saspem – usuti, staviti u nešto

uglas – odjednom; istovremeno

Razgovor o bajci

Ispričaj bajku na temelju ove skice:

1. Djed, baka i unuci
2. Glad u kući
3. Djeca stupe u kraljevu službu
4. Djeca pomognu djevojci
5. Kralj zadaje teške poslove
6. Djevojka vila pomaže djeci
7. Djeca nadmudre kralja, i bogati se vrata kući.

Pomoću navedenih rečenica nađi odgovarajuće dijelove u bajci.

Zlatna jabuka

Negdje daleko živjeli su kralj i kraljica. Imali su kćer jedinicu. Vazda se ona igrala zlatnom jabukom, koju joj je darovao njezin pradjed. Djevojčica se igrala njome u kraljevskome vrtu. Igrala se, igrala, dok joj nije upala u dubok zdenac.

Gorko je plakala. Nije znala tko će joj jabuku izvući iz zdenca. Uzalud je molila, dok najednom nije iz dubine ispuzla žaba kras-tača.

– Zašto plačeš? – pita ju žaba.

– Upala mi zlatna jabuka u zdenac!

– Donijet ću ti je ako mi obećaš da ćeš učiniti ono što poželim.

A željela bih s tobom jesti za stolom.

– Možeš, samo mi donesi jabuku!

I žaba joj izvuče zlatnu jabuku iz zdenca. Djevojčica se odmah zaigrala i žabu u isti čas zaboravila. Jedva čula kako je pljusnula na dnu zdenca.

Ali kad se djevojčica naigrala, pa doma gladna za stol sjela, najednom netko pokuca na vratima. Djevojčica se nije obazirala, ali kad opet pokuca, ustane kralj od stola i otvori vrata. Ugleda veliku žabu pred pragom.

– Što li je ovo?

Djevojčica se sjetila što je obećala.

– Što je ovo? – opet pita otac.

Reče mu što je žabi obećala. I žaba skoči na stol pa počne jesti skupa s djevojčicom. Malena je kričala:

– Sad me strah!

Reče djedo:

– Strah nestrah, kad si obećala, moraš sad ugoditi žabi, s njom jesti i piti za stolom.

Mala je htjela žabi dati vode, ali se djed naljuti na unuku:

– Ma nisi ti siromaška kćerka. Najbolje joj piće daj, a ne običnu vodu. Ispekli smo rakiju, pa je počasti kako valja.

Rakije se ona napila te otišla. Ali opet je navečer bila za stolom. Djevojčici je tako prisjela i večera.

No, ujutro mala jela sama za stolom, pa kad je žaba pokucala, djevojčica joj otvori vrata samo dopola. Provuče ruku i trgne žabu. Baci je svom snagom na dvorište. Žaba bubne o zemlju, poleti u zrak, ali se u letu pretvori u mladića.

– Oče, majko, djede! – vikala djevojčica.

Dotrčali svi i nisu se mogli nadiviti lijepu momku.

– Znaite, ja sam kraljević – pripovjedi im mladić – ali su me vještice pretvorile u žabu. Morao sam biti žaba sve dok me neka kraljevna svom snagom ne baci o zemlju.

– Sad ne bih mogla – stidljivo će kraljevna. Zaljubila se u mladića. Kraljević pak, i zaljubljen i zahvalan, zaprosi je od njezina oca. Čim je dorasla za udaju, spravili veselje na dvorima, vjenčali se kraljević i kraljevna. A onu zlatnu jabuku natakli im na svadbenu zastavu.

vazda – uvijek
pradjed – djedov ili bakin otac
zdenac – bunar
ispuzati – izaći puzeći, vukući se
čas – tren, trenutak
obazirati se, obazirem se – osvrnati se pogledom; ne obraćati pažnju

kričati – vikati oštrim, visokim glasom
počastiti – ugostiti
ugoditi – činiti nekome sve na volju
valja – treba
prisjesti – zapeti u grlu
bubnuti, bubnem – udariti
jurnuti, jurnem – naglo iskočiti iz čega

Razgovor o bajci

Kako se kraljeva kći upoznala sa žabom?

Što je djevojčica molila od žabe?

Što je tražila žaba od djevojčice?

Što je djed rekao djevojčici?

Kako se žaba pretvorila u kraljevića?

Kako završava priča?

Pomoću pitanja ispričaj bajku.

Napiši kratak redoslijed događaja po točkama, pomoću pitanja.

Udovčevi sirotani

Čovjeku umre žena. Ostao on udovac s nejakom djecom. Muškićem i ženskićem. Kuća mu propada, nema tko ispeći kruha, ni skuhati jela, nema tko ni oprati ni pomesti, jad do jada. Ognjište im hladno. Oženio bi se on opet, ali svaka ga žena pita:

– Imaš li djece?

I odbije ga svaka. Najposlije, slaže on nekoj udovici da djece nema:

– Nemam ni jedno! – i sakrije ih u škrinju u potkrovlju.

Ženu doveo u kuću, a svaki dan nosi on gore hranu, pa ga žena upita:

– Kamo ti to nosiš?

– Ma, imam gore dvoje mačića – opet on slaže.

Neki dan žena se popne u potkrovlje i u škrinji nađe malu djecu. Muško i žensko. Malome su četiri, a maloj su tri godine. Izvuče ih za uši i ljutita dočeka muža: